

Správa obecní školy v Leskovci dne 7. května 1936.

Čís. jed. 95.

Vlastivěda okresu vsetínské.

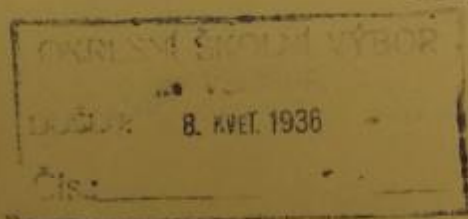
Okresnímu školnímu výboru
na Vsetíně.

Správa školy dodatečně zasílá pověsti
z Leskovce, o kterých byla ve spisu dějící správy
školy č. 86 ze dne 29. dubna 1936 zmínka, ale
opomenutím nebyly k zápisu přiloženy.

Za správu školy:

Rudazouf

Pověsti z Liskovce.

O Petráčovi (kopci).

Na Petráčovi žil pasák ovce. Přišel k němu malý mužíček a majal jíz do sluchy. Přišli k liskovému kůru. Mužíček kůr odhrnul, pod ním byla díra a oba do ní vstali. Přišli na velký dír a mužíček rozkázal pasáčkovi, aby zametl hníz. Když byl hotov, říkal mu mužíček, aby si vzal kus státiho stápu, ale pasák nechtěl. Mužíček mu nasypal do kapsy smetl a vyvedl pasáka z díry na Petráčov pasák cestou kóhmu smetl vyházel. Přišel domů a zjistil, že se smetl změnilo ve státo. Doma jíz nemohli ani poznat, poněvadž tam byl rok.

O Petráčovi.

V Liskovci žil bohatý rytíř a měl velike panství. Byl bohatý ale lakomý a toužil po větším bohatství. Když jedl na hony jednou zabloudil o les, přišel do chaloupky a viděl babu "Pševdu" vari mírně byliny. Neviděl, kde se ta chaloupka vzala, neboť viděl o káři chaloupce. Začal na babu křičet, proč bez jeho dovolení domek postavila. Bába však ho umírila, řekla mu, že mu por o státo. Povidala mu: "Maaliko chaloupky je skála a o ni státoj pamen. Naber jíz jednou státiho koku, rytíř na trávu, změní se o státo." Rytíř se a uci- ml, jak mu bába povidala. Z vody se státo státo. Nepočítal však babu, chtěl mít hodně státo, nabíral věkrat. Když chtěl po třetí vodu nabrat skála se za ním zavřela a rytíř zůstal o ni. Od té doby se někdo modvářil do skály pro státo. Skála na Petráčovi dosud je, ale už hodně mizer.

Poklad na Rudlově.

Jednou šly o síhu šelka Školáková o šelku Janulákovou. Přišli k Ru- dlovu a videly, jak se nad Rudlovem vznáš kolík o plný státo. Šel o nimi šlye a Dmáre a ten si umínil, že musí kolík dobat. Boly vzal, nechal pod Rudlovem o trávi a šel nahoru. Ušel kolík chytit, ale ten před ním sta- le uhybal. Když to bralo dlouho, kolík se postavil ná zem. Vyskočil čis, kéri- ho šlye dříve neviděl a utíkal za šlyem, aby jíz kopl. Šlye měl však dobi- noly a utíkal, utíkal a čis jíz nedohnal. Dobhl do hospody a tam všechno vy- pravoval. Druhý den si šel pod, pro boly, ale už je nemavel. Od té doby zmi- nel z Rudlova kolík o peněz.

Pověst o místě, kde se stýkají hranice tří obcí

Ve Lhotě se oběvila žena a mihle jí nechtěli pochovat. Zaveli ji ke třem kamenům, kteří tvoří hranici obcí Lhotkové, Křiží a Lhoty. Rozsekali jí a pochovali. Zanedlouho se začalo sypavovat, že o těch místech draví Pasáci šlypeli mezi 11-12 hod. odtud zpět nebo ptač. Jednou šli lozem tři muži, nevídali o tom. Najednou vyběhl proti nim velký bčan a chtěl je bkat. Muži se dali na útek a ubíhali až na Vartovnu. Jako dno lidí věří, že tam draví a tomu místu se vyhýbají.

Pověst o zbojnicích

Na pastvině pod Lypkami bývali v dávných dobách zbojníci. Když blízko pastvi kvařili krávy, přišli někteří zbojníci za nimi, hráli, zpívali, pasáci s nimi a na krávy zapoměli. Ostatní zbojníci hráli dobytěk, dovrcali na Lukášovu pastvu, kde měli chalupu. Tam krávy nebo voly zabili, upekli a snědli. Na pozemku, kde se říká Dvora, měli sklep a o něm mnoho zlata. Když sedláci prodali na trhu dobytěk, zbojníci je přepadli a peníze jim ukradli. Kdo nechtěl peníze vydat, utkali mu do kolena dřív. Potom začali zbojníky pronásledovat. Zbojníci se rozutekli, ale všichni pochytali. Když chytli posledního, porradil, že mají ve sklepe pod kamenem mnoho peněz. Ale sadný nic nenášel. Kvař se, že část peněz zbrali a při odnášení dělali velký hrmot a křik, aby se hářchy báli a necht se dívat, kam peníze ukrývají.

Pověst o drábovi.

Ze rodu byl v Lhotkové dráb, který neměl rád spát. Víc chodivoli mladenci po silnici a zpívali sataně písně. Dráb Hanamr nemohl spát, vstal dříve, vyběhl ven, aby mladíky zabíjel nebo některého chytit a obžaloval. Ale všichni se rozutekli a dráb se spokojeni spal. Mladenci se umínili, že se mu pomstí, a domluvili, že nikoho nevyradí. V noci ucpali drábovi okno mechem, aby dovnitř nemohlo vstít a za dveře naházeli bří. Dráb spal celou noc a celý den a divil se, jak je vše dlouhá. K večeru se probudil, vstal, rozvázal a poznal, že má okno ucpáno mechem. Zvolně vyběhl ze dvůru a spadl právě do bří, popíchal se a křičel. Okolo se oběma strážník a ten vyvolal drába z pichlavých per. Druhého dne chodil policajci po vesnici a vyšetřoval, kdo to udělal. Ale nedovídel se.

Pověst o Petráčovi ✓

Když mal pasák na Petráčov ovcích Prokore bylo horko, šel si do stáje a usnul. Probudil se a slyšel něco hrčít. Náhle se ocitl ve velké jehlyni, viděl tam mnoho vojáků. Pasák měl strach, až se mu ovcí stráti, kterým se dal na útek. Ale nevěděl kudy kam. Měl velkou únavu, poněvadž bylo o něm horko. Když se dostal konečně ven, nejprve šel ke studánce, aby se napil. Ve vodě viděl, až má slasy, ředivé a dlouhé vavy. Ovcí už nemával; na domě mštil, kde byly ovcí, stály velké bory. Lidé říkali, že se ovcí proměnily o bory. Od té doby je Petráčov pověstí borovicemi.

Pověst o štyje Vaatlinovi

Když šel o štyje Vaatlin a chleba měl hodně peněz. Jedna stará žena mu poradila, aby si vzal vjez od čirné šipce a šel s ním dvě tři dni na peci. Štyje poslechl, a po devíti dnech vyšel s vjez malý čitlik. Když mu štyje nakazal, aby mu donesl peníze, přinesl, kolik chleba. Jednou se čitlik strátil. Večer někdo klepal na dveře, štyje opekl ven, něco ho uchopilo a šel s ním do zahrady. Když se štyje vrátil, byl celý dlužný. To se opakovalo několikrát. Štyje přemýšlel, jak by na čitlika vyrazil. Odešel do sklepa na Braděčské, nabral si tam plný pytel peněz a dal na pídru. Od té doby měl od čitlika pokoj a peněz měl také dost.

Zvyky

O masopustě

Ke konci masopustu odjou se muži o hospodě a tam se sblhají za maškarny: za nevěstu, zenícha, medvěda, klučko vodi muž. S nimi jdou muzikanti. Chodí od chalupy k chalupě, muzika hraje, zeních a nevěsta tančí k nim se pída i medvěd. Když přestanou, hospodyně dá nevěstě a zeníchovi koblíhy a a hospodář nasype medvědovi ovoce. Večer se sjdou do hospody. Koblíhy sní, a oves prodají a za ubrání peněz pijí a hrají dlouho do noci.

Při svatbě

Několik dní před svatbou se pídí chleba a koláče. V den svatby chodí mladenci pro družičky a hosty. Zeních si přijde pro nevěstu. Někteří žena se přistojí za nevěstu a číka na zenícha, ale zeních jí nechce a dá jí peníze. Potom mu přivedou skutenou nevěstu a jdou do hostela. Z hostela jdou domů, nají se a potom se o hospodě tančí. Mladenci vyloží nevěstu. Svatka pak nevěstu odvede, sunda jí sněd, dá apoc a šatek a zase ženatí nevěstu vyloží. Starý svat

vevne kladě s největším vncem, pouei muzikantim, aby hráli a tanči. Tak se tanči až do rána. - Tráhlho se města stěhuje do nového domova.

Pověry.

1. Lekni-li se někdo něčho, vylicí se okuřováním. Nastřihají se poi chlupy, kodi na h. křavi uhlí, dymem se okuřuje hlava. Lidé věří, že ulek vylicí.
2. Umírá-li nemocný, potěří jej na podlahu, aby jej země přijala. Kostel, na niž nemocný ležel, nesmí se týden po smrti puvlíkati a někdo o ni nesmí spát. Duše zemřelého by neměla pohoje.
3. Týden po krku se nesmí dítě volat jménem. Dítě prý by bylo němé.
4. Ustýjí-li nemocný úhyka, říká se, že zemře.

Leshovec

Leshovec má jméno od lishovho ořechu (lishovec). Ve znaku obec je větvicka s listem i plodem lishovým. Na starí pečetí bylo vyryto: křesť povestný obci deřiny Leshovca. Leshovec byl v 16. století část statku Vozovského, později Vozického a pak Brumovského - Obyvateli Leshovce měli robotovat v 18. stol. na panském Vozickém. Povadři po vzdálenosti nemohli by robotu denně vykonavati, neimen byl s Leshovcem kontakts na robotný plat. Odvádavali každého roku do duchodu vechovských 150 vyzobných robotního platu, čtrnácti 37 vyzobných 30 křepaní. Kromě toho byl povinným každý sedlak ročně vykonat deset žetých, deset puchích robot, podsedník deset puchích, chalupník také deset puchích, tak jak jiní návidita vchnost. Mimo to museli dovážeti do pivovaru a panim ročně 60 mence obilí a panským vchným dle pořádku vozit pivo ze Vochina i dřív na topení. Kromě toho ještě měli navozovat cesty a silnice v pořádku. Leshovčané měli s vchností němé svíce na př.: k. 1758 rozhárala vchnost svíce a zavazť pastovny na vchnu jahodám, kterých obec od nepaměti užívá. Občané vystoupili proti robotníkům, byli však zahnáni. Druhého dne píšelo pro ně 12 zbrojných mužů odvážeti je do "sádky" na Vochin a tam jim dali vybrít. Aby jim paní škodu uhraditi dali Leshovčanům 50 mence duchodenského ova.

Leshovec leží při okresní silnici vedoucí ze Vochina do Val. Klobouk 5 km od Vochina. k. 1791 měl 36 domů 480 obyvatel, r. 1890 90 domů, 494 obyv. a r. 1900 90 domů 492 obyv. z nich 487 evangeliků. k. 1910 - 582 obyv., r. 1921 - 593 obyv. a r. 1930 582 obyv. Nyní je v Leshovci 123 domů.

Evangelici byli a dosud jsou připřáni do Vochina, katolíci do Polanky. Leshovec zahrná 985 ha půdy. Jména některých pozemků: Rudlový, Štáns, Snze, Vochný, Lipky.